

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA KLADANJ**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE KLADANJ
ZA PERIOD 2023. – 2025.GODINA**

Kladanj, juni 2022. godine

Na osnovu članova 15., 16., 17. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22), člana 15. Zakona o principima lokalne samouprave („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06), člana 40. i 124. Statuta Općine Kladanj („Službeni glasnik Općine Kladanj“, broj 9/11) Općinski načelnik d o n o s i

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE KLADANJ ZA PERIOD 2023. – 2025. GODINA

– Uvod u Dokument okvirnog budžeta

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) izrađen je Dokument okvirnog budžeta Općine Kladanj za period 2023.-2025. godina koji predstavlja preliminarni nacrt budžeta Općine Kladanj za 2023. godinu i sadrži početne projekcije budžeta za 2024. i 2025. godinu.

Osnova za izradu budžeta zasniva se i na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

DOB izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine sa ciljem stvaranja što bolje strateške osnove za pripremu budžeta.

S obzirom na to da je donošenje poreskih propisa i vođenje makroekonomske politike u nadležnosti Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i kantona, navedene smjernice viših nivoa vlasti su osnov za pripremu ovog dokumenta.

Dokument okvirnog budžeta za period 2023. - 2025. godina izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta.

Dokumentom okvirnog budžeta predstavlja preliminarni okvirni nacrt budžeta za 2023. godinu, te daje predviđanja za 2024-2025. godinu.

Ovaj dokument je urađen na bazi slijedećih dokumenata:

- Smjernice ekonomske i fiskalne politike TK za period 2023. - 2025.godina, broj: 02/1-11-13816/22 od 14.06.2022.godine;
- Revidiranih projekcija prihoda od indirektnih i direktnih poreza gradova/općina Tuzlanskog kantona za 2022.godinu i projekcije za period 2023.-2025.godina, broj: 07/1-11-12956-3/22 od 30.05.2022.godine
- Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza za 2022 i period od 2023 do 2025. godine, broj: 05-11-171/22 od 02.06.2022.godine dostavljenih od JU Direkcija regionalnih cesta TK.

Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta je i da osigura sveobuhvatan i konsolidovan okvir planiranja rashoda na nivou općine.

Dokumentom okvirnog budžeta kao okvirni dokument za donošenje Budžeta predstavlja osnovu za planiranje jednogodišnjeg budžeta i nije limitirajući faktor planiranja prihoda i izdataka prilikom donošenja dokumenata Budžeta ali treba predstavljati gornju granicu rashoda za trogodišnji period prilikom pripreme budžetskih zahtjeva i ako je skoro nemoguće postići identične vrijednosti projiciranih Dokumentom okvirnog budžeta i nacrtom, odnosno prijedlogom budžeta.

Poglavlje 1 - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Jedan od osnovnih preduslova održivog ekonomskog rasta te povećanja zaposlenosti jeste makroekonomska stabilnost. Makroekonomska stabilnost ostvarit će se efikasnim upravljanjem javnim finansijama kroz daljnje unaprjeđenje procesa upravljanja državnim budžetom, fiskalnu konsolidaciju i efikasno upravljanje javnim dugom, jačanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i unutašnje revizije te razvojem makroekonomske statistike. U ovome poglavlju riječ je o najnovijim makroekonomskim kretanjima u BiH, Federaciji BiH i Tuzlanskom kantonu, s fokusom na 2021. godinu, kao i o projiciranom makroekonomskom okviru za naredni srednjoročni period. Korišteni historijski podaci, koji su ujedno bili i osnov za izradu makroekonomskih procjena i projekcija, prikupljeni su od svih relevantnih statističkih institucija u zemlji, kao i ostalih relevantnih domaćih i međunarodnih institucija.

1.1. Ekonomski rast

2020. godinu kako u zdravstvenom tako i u ekonomskom smislu obilježila je globalna pandemija virusa Covid 19 što je u Bosni i Hercegovini dovelo do realnog pada BDP-a od 3,2% odnosu na prethodnu godinu. Ekonomska kriza uzrokovana širenjem globalne pandemije virusa Covid 19 u Bosni i Hercegovini se manifestovala istovremenim padom domaće i izvozne tražnje. Međutim, već početkom 2021. godine došlo je stabilizacije epidemioloških prilika što se pozitivno odrazilo na ekonomsku aktivnost kako u vanjskom okruženju, tako i u Bosni i Hercegovini. Naime, oporavak prije svega izvozne, a kasnije i domaće tražnje u drugom i trećem kvartalu 2021. godine rezultirao je osjetnijim oporavkom privredne aktivnosti u zemlji. Tako je Bosna i Hercegovina prema trenutno raspoloživim - preliminarnim podacima Agencije za statistiku BiH (BHAS-a) u periodu januar-septembar 2021. godine zabilježila realni rast BDP-a od oko 7% u odnosu na isti period prethodne godine. Veoma važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u periodu 2022-2025. pored internih dinamika predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU27. Naime, unatoč stabilizaciji epidemioloških prilika koje su vezane za globalnu pandemiju Covid 19 već početkom 2022. godine došlo je do dodatnog usložnjavanja ekonomskih prilika koje su vezane za dešavanja u Ukrajini. Negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i manifestuju se kroz trgovinske, finansijske, cjenovne šokove koje neće zaobići ni Bosnu i Hercegovinu. Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine izradila je makroekonomske pokazatelje na nivou Bosne i Hercegovine, koji se daju u slijedećem tabelarnom pregledu:

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2020-2025

Indikator	Zvanični podaci		Projekcije			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nominalni BDP u mil KM	35.436	37.578	39.590	41.344	43.303	45.489
Nominalni rast u %	-3,0	6,0	5,4	4,4	4,7	5,0
BDP deflator (prethodna godina = 100)	100,2	100,6	103,2	101,3	101,7	101,6
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	35.376	37.344	38.364	40.802	42.568	44.790
Realni rast u %	-3,2	5,4	2,1	3,1	3,0	3,4
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-1	2	6	1,8	1,7	1,5
Potrošnja u mil KM	32.360	34.018	35.994	37.104	38.186	39.299
Realni rast u %	-2,3	3,7	0,5	1,2	1,2	1,3
Vladina potrošnja u mil KM	7.129	7.272	7.504	7.722	7.961	8.200
Realni rast u %	1,3	1,3	0,7	0,4	0,6	0,5
Privatna potrošnja u mil KM	25.232	26.747	28.489	29.382	30.225	31.099
Realni rast u %	-3,2	4,4	0,5	1,4	1,4	1,5
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	7.779	8.520	9.061	9.700	10.650	11.700
Realni rast u %	-4,1	4,8	0,7	5,1	7,8	7,8
Vladine investicije u mil. KM	1.674	1.683	1.758	1.931	2.220	2.553
Realni rast u %	80,5	-1,0	2,7	7,6	11,7	11,7
Privatne investicije u mil KM	6.105	6.838	7.302	7.770	8.430	9.147
Realni rast u %	-15,0	6,4	0,3	4,5	6,8	6,8
Uvoz u mil. KM	16.601	21.118	25.190	26.978	28.588	30.548
Nominalni rast u %	-14,8	27,2	19,3	7,1	6,0	6,9
Realni rast u %	-13,6	12,3	6,1	4,1	4,0	4,6
Izvoz u mil. KM	11.820	16.142	19.586	21.370	23.129	25.042
Nominalni rast u %	-17,5	36,6	21,3	9,1	8,2	8,3
Realni rast u %	-16,1	20,6	10,6	6,9	6,2	6,1
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	18,5	19,6	19,4	20,2	21,3	22,8
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.286	-1.155	-1.539	-1.488	-1.334	-1.312
Rast u %	29,5	-11,2	33,3	-3,3	-10,4	-1,6
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,7	-3,1	-3,9	-3,6	-3,1	-2,9

Izvor: DEP - mart 2021. godine.

Obzirom da eksterne dinamike predstavljaju veoma važnu strukturnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini vrijedi istaći da će najnovija dešavanja u Ukrajini imati veliku ako ne i odlučujuću ulogu za izgled ekonomskog rasta u narednom periodu, što se naročito odnosi na 2022. godinu. Negativne ekonomske posljedice su već vidljive i ogledaju se kroz porast svjetskih cijena energenata i hrane, nestabilnost na finansijskim tržištima što bi u konačnici moglo ugroziti oporavak svjetske ekonomije iz prethodne godine. Osim eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tokom programskog perioda 2022.-2025. godina, predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Daljnje usložnjavanje kako eksternih tako i internih dinamika bi imalo veoma negativne posljedice po

bosanskohercegovačku ekonomiju i smanjila njen potencijalni rast. Imajući u vidu navedene kako eksterne tako i interne okolnosti, prema projekcijama DEP-a u periodu 2022- 2025. godina u Bosni i Hercegovini se može očekivati ekonomski rast sa prosječnom stopom ekonomskog rasta od oko 3% na godišnjem nivou (2022: 2,1%, 2023: 3,1%, 2024: 3,0% i 2025. 3,4%). Najnovija dešavanja u međunarodnom ekonomskom okruženju (povećani eksterni rizici), snažan rast svjetskih cijena (energenti i hrana) i poprilično visoka osnovica iz prethodne godine (stopa rasta 5,4%) rezultirali su revidiranjem projekcije ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2022. godini. Tako se prema projekcijama DEP-a BiH do kraja 2022. godine može očekivati realni ekonomski rast od oko 2,1% u odnosu na prethodnu godinu, dok očekivana nominalna stopa rasta iznosi 5,4%. Posljedica je ovo veoma izraženih inflatornih pritisaka koji su započeli tokom prethodne godine usljed prekida u globalnim lancima snadbijevanja (Covid 19 kriza), a dodatno intenzivirani u 2022. godini usljed najnovijih dešavanja u odnosima između Rusije i Ukrajine. Ako se pažljivije posmatra struktura projiciranog ekonomskog rasta u 2022. godini vidljivo je da je doprinos po komponentama rasta ravnomjerno raspodjeljen uz pozitivan doprinos privatne potrošnje, investicija i neto izvoza. Pod pretpostavkom normalizacije kako eksternih tako i internih dinamika u Bosni i Hercegovini u periodu 2023.-2025. godina se može očekivati ekonomski rast od oko 3%. Posmatrano pojedinačno po godinama u 2023. godini očekivana stopa ekonomskog rasta iznosi 3,1%, u 2024. 3,0% i u 2025. godini 3,4% u odnosu na prethodnu godinu. Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza (roba i usluga) trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. Tako se u periodu 2023 - 2025. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,4% (2023: 1,4%, 2024: 1,4%, 2025: 1,5%). S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini tokom ovog perioda očekuje se postepena stabilizacija javnih finansija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. Tako se u periodu 2023.- 2025. godina očekuje ujednačen rast javne potrošnje od oko 0,5% na godišnjem nivou. Ako se ima u vidu da bi tokom ovog perioda projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, udio iste u BDP-u bi se djelimično smanjio na oko 18% na kraju 2024. godine. U ovom vremenskom periodu očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast, a time i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a. U periodu 2023-2025. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje bruto investicija u stalna sredstva po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 6,5% (2023: 5,1%, 2023: 7,8%, 2024: 7,8%). U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 80% ukupnih investicija) kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu evropskih integracija u kombinaciji sa unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese moglo povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u Bosnu i Hercegovinu. S druge strane, obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za podsticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetske projekti, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 10%, za period 2023. do 2025. godina. Tako bi u srednjoročnom vremenskom okviru udio javnih investicija u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini bio povećan na oko 5% BDP-a. Stabilno eksterno okruženje uz unaprijeđenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduslov poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Samo pod uslovom materijalizacije navedenih eksternih pretpostavki u periodu 2023-2025. godine može se očekivati porast vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se

može očekivati prosječni godišnji rast izvoza od 6,5% pri čemu bi projicirani rast roba i usluga bio prilično ujednačen. Tako bi tokom ovog perioda zahvaljujući ovom izvoznom rastu udio izvoza u BDP-u bio povećan na oko 55% na kraju 2025. godine. S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom periodu trebao kretati po nešto sporijoj godišnjoj stopi rasta od 4,5%. Tokom ovog perioda očekuje se prilično izbalansiran rast uvoza roba i rast uvoza usluga. Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 65% BDP-a na kraju 2025. godine. Nešto snažniji rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postepenom stabilizacijom vanjskotrgovinskog bilansa kao udio u BDP-u na oko 12%, odnosno blago pozitivnim doprinosom ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2025. godinom trebala iznositi skoro 80%.

1.2. Industrijska proizvodnja i robna razmjena

Prema podacima BHAS-a 2021. godini usljed poboljšanja epidemioloških i ekonomskih prilika u eksternom okruženju Bosna i Hercegovina je ostvarila rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 10,7% u odnosu na prethodnu godinu. Vrijedi istaći da je ovaj rast fizičkog obima industrijske proizvodnje dobrim dijelom i posljedica baznog efekta iz prethodne godine obzirom da je tokom pandemijske (2020.) godine u Bosni i Hercegovini registriran pad industrijske proizvodnje od 6,2%. S druge strane, trenutno raspoloživi preliminarni podaci BHAS-a za januar 2022. godine ukazuju na nastavka trenda rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini obzirom da je u odnosu na isti mjesec prethodne godine ostvaren rast od 3%. Imajući u vidu ranije navedena međunarodna kretanja i strukturalnu kompoziciju industrijske proizvodnje uz očuvanje stabilnog vanjskog okruženja u glavnim trgovinskim partnerima do kraja 2022. godine u Bosni i Hercegovini se može očekivati povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje. Vrijedi istaći da je očekivana stopa rasta industrijske proizvodnje nešto niža u odnosu na prethodnu godinu. U periodu 2023-2025. godina, u BiH se očekuje osjetniji ekonomski napredak u okviru kojeg bi dešavanja u industrijskoj proizvodnji trebala imati centralnu ulogu. Pored očekivanih povoljnih eksternih prilika u ovom srednjoročnom vremenskom okviru se očekuje i značajniji utjecaj internih dinamika u funkciji jačanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Naime, tokom ovog perioda očekuje se da bi reformske mjere na unaprijeđenju poslovnog ambijenta koje provode nadležne institucije u Bosni i Hercegovini trebale polučiti mjerljive rezultate. Poboljšanje poslovnog ambijenta trebalo bi rezultirati povećanjem investicionih ulaganja (domaćih i inostranih), veću iskorištenost postojećih i pokretanje novih kapaciteta, povećanje broja zaposlenih i jačanje konkurentske pozicije bh. proizvođača kako na domaćem tako i na inostranim tržištima. Imajući u vidu sve navedene okolnosti tokom ovog perioda očekivane stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje prema projekciji DEP-a iznose oko 6% na godišnjem nivou. Industrija Tuzlanskog kantona je većinski izvozno orjentisana i većinu poslovnih aktivnosti obavlja za potrebe Evropskog tržišta (Njemačka, Austrija, Italija) pa se svi poremećaji i turbulencije sa globalnog tržišta vrlo brzo osjete u domaćoj privredi. Obim industrijske proizvodnje u 2021. godini je u odnosu na 2020. godinu veći za 2,8%. Većina djelatnosti je zabilježila rast obima proizvodnje u odnosu na 2020. godinu što je rezultat postepene normalizacije poslovanja poslije korona krize.

Obim industrijske proizvodnje, prema podacima za tri mjeseca 2022. godine (I-III 2022), ostvario je pad od 0,9% u odnosu na isti period prošle godine. Rast obima industrijske proizvodnje je ostvaren u kategorijama intermedijarnih proizvoda 4,7%, kapitalnih proizvoda 0,1%, trajnih i netrajnih proizvoda za široku potrošnju po 1,6% i 5,9% dok je došlo do pada obima proizvodnje energije za 7,2% . Vanjskotrgovinska razmjena u Tuzlanskom kantonu u 2021. godini je ostvarila rast od 24,3% u odnosu na 2020. godinu, s ukupnom nominalnom vrijednosti izvoza od 2.076.750.000 KM. Ovo je u značajnoj mjeri rezultat oporavka od 2020. godine koju su obilježila zatvaranja i otežano poslovanje usljed

pandemije, ali i djelimično rezultat inflacije koja je zadesila Evropu i svijet zbog mjera za oporavak privrede poslije pandemije. Došlo je i do rasta uvoza od 27%, sa nominalnom vrijednosti izvoza od 2.377.354.000 KM. Ukupni izvoz iz Tuzlanskog kantona u prvom kvartalu 2022. godine iznosio je 608,5 miliona KM što je za 35,3% više u odnosu na nominalnu vrijednost izvoza u istom periodu 2021. godine. U istom periodu ostvaren je uvoz u vrijednosti od 685 miliona KM, što je rast nominalne vrijednosti uvoza od 33% u odnosu na isti period prošle godine. Ostvaren je vanjskotrgovinski deficit od 76,4 miliona KM, a pokrivenost uvoza izvozom je 88,84%. Tuzlanski kanton tradicionalno najviše posluje sa Evropskom unijom, Njemačkom i Austrijom kao i sa zemljama regiona.

1.3. Tržište rada

Tokom 2021. godine u Bosni i Hercegovini došlo je do postepene stabilizacije na tržištu rada nakon višemjesečnog smanjenja broja zaposlenih lica uzrokovanog pandemijom virusa Covid-19. Od drugog kvartala broj zaposlenih lica se počeo postepeno uvećavati i u periodu I-XII 2021. godine prosječan broj zaposlenih je iznosio oko 823,6 hiljada što je više za 1,3% u odnosu na 2020. godinu. Posmatrajući broj zaposlenih lica prema područjima djelatnosti, najznačajniji rast u 2021. godini bio je u oblasti prerađivačke industrije, informacija i komunikacija, te djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite. Uz rast broja zaposlenih lica registrovano je smanjenje broja registrovanih nezaposlenih lica od 5% g/g. Prosječna neto plata u 2021. godini nastavila je da se uvećava i iznosila je 998 KM uz nominalni rast od 4,4% u odnosu na 2020. godinu, dok je realni rast iznosio 2,4% zbog inflacije od 2%. Iako u periodu pripreme projekcija nisu raspoloživi podaci o broju zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2022. godini, smanjenje broja registrovanih nezaposlenih lica u januaru 2022. godine od 9,1% g/g ukazuje na moguću rast broja zaposlenih lica u posmatranom mjesecu. Dešavanja na tržištu rada u 2022. godini značajno će determinisati poslovni ambijent kako u regionu tako i u EU. Prema projekcijama Evropske centralne banke (mart 2022) stopa nezaposlenosti u eurozoni bi trebala biti smanjena u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu i iznositi 7,3% uz rast broja zaposlenih lica od 1,4%. U izradi projekcija za tržište rada značajan uticaj bi mogao imati pretpostavljeni obim investicija, trgovine i uopšte ekonomski rast. Uz projicirani sporiji ekonomski rast, obim investicija i trgovine (u odnosu na prošlu godinu) u Bosni i Hercegovini se može očekivati umjeren rast broja zaposlenih lica (1,1% g/g) uz postepeno smanjenje stope nezaposlenosti. Prosječna neto plata bi u 2022. godini mogla biti nominalno uvećana oko 6,3% g/g. Pored toga, treba uzeti u obzir rizike za ostvarenje projekcija (na kraju teksta) koji bi mogli uticati na pretpostavljeni rast osnovnih indikatora na tržištu rada. Prema projekcijama DEP-a u Bosni i Hercegovini u 2023. godini se očekuje ekonomski rast od 3,1% g/g. Pored toga, rast obima investicija i trgovine bi se trebao pozitivno odraziti na broj zaposlenih lica naročito u sektorima koji su i prethodnih godina zapošljavali najviše lica u Bosni i Hercegovini. Uz bolje poslovne prilike u oblasti industrije, trgovine ali i pojedinim uslužnim djelatnostima stvorili bi se uslovi za rast broja zaposlenih lica. Uzimajući u obzir sve navedeno, očekuje se da bi doprinos rastu broja zaposlenih mogao biti skromniji u javnom sektoru u odnosu na ostala područja djelatnosti. Time bi u 2023. godini ukupan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini mogao biti uvećan oko 1,5% g/g. Pored toga, veći obim poslovne aktivnosti bi se trebao odraziti na plate. Prosječna neto plata bi u 2023. godini mogla biti nominalno uvećana oko 3,1% g/g. Projekcije za osnovne indikatore na tržištu rada u periodu 2024-2025. godine bazirane su na analizi ekonomskog rasta kao i njegovih osnovnih komponenti, odnosno na nivou potražnje, trgovine i investicija (detaljnije u poglavlju o ekonomskom rastu). Pored toga, bitno se osvrnuti na kretanja osnovnih indikatora na tržištu rada EU. ECB (Evropska Centralna Banka) u svojim projekcijama (mart 2022) predviđa u 2024. godini nižu stopu nezaposlenosti u eurozoni (7% g/g) u poređenju sa prethodnom godinom. Ova stopa nezaposlenosti u eurozoni je ujedno niža i u odnosu na godinu neposredno prije pojave pandemije. Uz povoljnu poslovnu klimu u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje broja zaposlenih lica u periodu 2024-2025. godine od 1,6%-1,7% g/g uz istovremeno smanjenje broja nezaposlenih lica, ali i nastavak uvećanja neto plata od 3,2%-3,3% g/g. Ipak, rast plata i broja zaposlenih lica najviše će zavistiti od identifikovanih rizika u periodu izrade projekcija koji bi mogli usporiti i odložiti oporavak tržišta rada. U Tuzlanskom kantonu je s krajem 2021. godine evidentirano

103.508 zaposlenih i 70.301 nezaposlenih osoba. U odnosu na kraj 2020. godine, došlo je do rasta broja zaposlenih od 2,1% i pada broja nezaposlenih na evidencijama službe za zapošljavanje od 8,56%. Najviše zaposlenih je u prerađivačkoj industriji i trgovini. Prosječna neto plaća je 955 KM i za 10,7% je veća u odnosu na prosječnu plaću iz 2020. godine. 31.03.2022. godine, prema podacima Porezne uprave Federacije BiH, u Tuzlanskom kantonu je, po prebivalištu zaposlenika, bilo 103.227 zaposlenih. U odnosu na isti dan 2021. godine, broj zaposlenih je povećan za 2.230, odnosno 2,2%.

1.4. Rizici ostvarenja makroekonomskih projekcija

Rizici za ostvarivanje navedenih projekcija se mogu klasifikovati u dvije grupe, i to na vanjske i unutrašnje, pri čemu su vanjski rizici dosta izvjesniji i utjecajniji na kretanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Pored činjenice da su raspoloživi izvještaji međunarodnih institucija najavljivali slabljenje ekonomske aktivnosti u eksternom okruženju, izbijanje globalne epidemije virusa Covid-19 se nametnulo kao ultimativni primarni rizik po realizaciju ovih projekcija iz osnovnog scenarija.

Potrebno je imati u vidu da je tokom prethodnih godina eksterno okruženje (prije svega zemlje EU) kroz trgovinske i kapitalne tokove predstavljali su glavnu strukturalnu odrednicu većine ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini. Visok nivo trgovinske integracije (koncentracije) uz nedovoljno diverzificiranu izвозnu ponudu za zemlju kao što je Bosna i Hercegovina može predstavljati i potencijalni izvor rizika po ekonomska kretanja u srednjem roku. S druge strane, prijetnju realizaciji ovih projekcija predstavljaju i unutrašnji izazovi odnosno unutrašnji rizici u Bosni i Hercegovini. Unutrašnje rizike predstavljaju složen sistem donošenja odluka i spor tempo provođenja ekonomskih reformi u zemlji. Eventualna kašnjenja u implementaciji interventnih mjera usljed pandemije Covid-19 i kao i provođenje opštih strukturalnih reformi moglo bi se negativno odraziti na ukupni ekonomski rast. Parcijalno provođenje programom predviđenih strukturalnih reformi (poslovno okruženje, tržište rada, obrazovanje, tržište energije, transporta i socijalne zaštite), kao i migracije mladog i obrazovnog stanovništva nesumnjivo bi rezultirao smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a od projektovanog u osnovnom scenariju. Eventualno prolongiranje ekonomskog oporavka u glavnim trgovinskim partnerima negativno bi se odrazilo na fizički obim, zaposlenost, investiciona ulaganja u okviru bh. Industrije zabilježen pad fizičkog obima proizvodnje, pojava virusa Covid-19 dodatno je pogodila istu tako da bi pretpostavka iz alternativnog scenarija bila da će BiH zabilježiti i dvocifren pad fizičkog obima industrijske proizvodnje praćen smanjenjem broja zaposlenih u okviru iste. Slabiji ekonomski oporavak glavnih trgovinskih partnera, zahtjevno poslovno okruženje, kao i nizak stepen implementacije reformi na tržištu proizvoda (digitalna transformacija, istraživanje, razvoj i inovacije) mogli bi predstavljati opterećenje i usporiti planirani oporavak industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini u srednjem roku. Projekcije na tržištu rada određene su značajno dešavanjima u okruženju odnosno poslovnim ambijentom u Bosni i Hercegovini, EU i regionu. Ova dešavanja ujedno predstavljaju osnovne projekcije na tržištu rada. Prema tome, ekspanzija pandemija COVID-19 u 2021. godini, po pitanju zdravstvenih (vakcinisanje stanovništva) i ekonomskih kretanja mogla bi dodatno usporiti ekonomsku aktivnost u Bosni i Hercegovini, a time i odložiti oporavak tržišta rada. Uz sporiji ekonomski rast, investicije, trgovina i uopšte lošiji poslovni ambijent, broj zaposlenih lica kao i rast plata bio bi lošiji od pretpostavljenog u osnovnom scenariju.

Poglavlje 2 – Srednjoročna fiskalna politika

Fiskalnu politiku, usklađenu sa mjerama Reformske agende, u 2021. godini u narednom srednjoročnom periodu fokusirana je na podršci makroekonomskom rastu, u cilju povećanja fiskalnog prostora politikama koje promovišu dugoročni rast i suzbijaju sivu ekonomiju. Ključne aktivnosti prvenstveno podrazumjevaju djelovanje u pravcu stvaranja povoljnog i stabilnog poslovnog okruženja, atraktivnog za povećan priliv i domaćih i stranih investicija, kao glavnog generatora prognoziranog srednjoročnog makroekonomskog rasta. Provedbu planiranih aktivnosti i dalje prati nastavak reformi u cilju kreiranja stabilnog poreznog sistema i približavanja istog standardima Evropske unije.

Vlada Tuzlanskog kantona bit će usmjerena na oblikovanje fiskalne politike u cilju promovisanja konkurentnosti, povećanja efikasnosti javnog sektora te jačanja upravljanja javnim finansijama, kako na strani prihoda tako i na strani rashoda budžeta, uz poseban angažman vezan za aktivnosti usmjerene na promjenu propisa kojim je uređeno pitanje raspodjele indirektnih poreza i pitanje povrata vanjskog duga. Prioriteti u oblasti porezne politike i javnih prihoda u FBiH, a koji će imati uticaj na Tuzlanski kanton, za period 2022.-2024.godina bit će orijentisani na nastavku aktivnosti izrade prijedloga zakonskih rješenja kojima će se doprinijeti osiguranju i očuvanju ambijenta pogodnog privrednom rastu, sa stabilnim i predvidivim uslovima poslovanja, te poboljšanju naplate javnih prihoda, kao jednog od osnovnih agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i ostalih društvenih potreba i obaveza. Takođe, kao i u proteklom periodu, nastavlja se kontinuirano provođenje aktivnosti na pojačanom inspekcijском nadzoru s ciljem poticanja poštivanja propisa u cilju poboljšanja porezne discipline, suzbijanja sive ekonomije, te postizanja efikasnije naplate javnih prihoda.

Poglavlje 3 - Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza

Projekcije prihoda u periodu od 2023.– 2025. zasnovana je na revidiranim projekcijama dostavljenim od Ministarstva finansija TK-a koje se odnose na date projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza za općinu Kladanj kao i revidiranih projekcija prihoda od indirektnih poreza od JU Direkcije regionalnih cesta TK-a.

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate pozitivna makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji. Kod nekih stavki, u cilju očuvanja fiskalne discipline, već unutar osnovnog scenarija uključeni su i procijenjeni efekti pojedinih visokih rizika po ostvarenje makroekonomskih prognoza. Projekcije su usko vezane za pretpostavljenu brzinu oporavka ekonomije u postpandemijskom periodu, ali i sa najnovijim negativnim dešavanjima u Ukrajini, koja su se odrazila na cjelokupnu ekonomiju. Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o ubrzanom rastu inflacije, moguće su značajne promjene u krajnjem ishodu makroekonomskih pretpostavki, pa tako i projekcija javnih prihoda. Srednjoročne projekcije prihoda za period 2023.-2025. godina prate pozitivne makroekonomske prognoze za navedeni period, ali istovremeno zadržavajući određeni nivo opreznosti i konzervativnosti u procjenama. Kada je riječ o projekcijama prihoda od indirektnih poreza, iste su bazirane na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) iz aprila 2022. godine. Na osnovu srednjoročnih kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima Federacije BiH, po godinama, zasnovana i na planu otplate vanjskog duga u periodu 2022-2025. godina. Svaki neplanirani događaj u 2022. godini, koji se u značajnoj mjeri može odraziti na pretpostavljene iznose javnih prihoda, eventualno će dovesti i do vanrednog revidiranja projekcija prihoda.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) je detaljno definisana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcije za ceste.

- Indirektni porezi

Osnovna pretpostavka unutar fiskalne strategije općine Kladanj je da će fiskalna situacija ostati ograničena i uska i kao takva neće biti dovoljna za ostvarenje željenih projekata, kao i zakonom propisanih obaveza. U tom smislu nameće se kao imperativ organima vlasti u općini Kladanj u narednom periodu da učine sve u okviru svojih nadležnosti na poboljšanju fiskalnih kapaciteta i jačanju fiskalne održivosti obzirom na cjelokupnu ekonomsku situaciju koja je dosta neizvjesna.

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta.

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih dadžbina i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju slijedećim redom:

1. Otplata vanjskog duga,
2. Raspodjela na račun rezervi,
3. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija BiH,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti. U skladu sa Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj 22/06, 43/08, 22/09,35/14, 94/15 i 17/22) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

- a) Finansiranje funkcija Federacije 36,20 %
- b) Finansiranje funkcija kantona 51,23 %
- c) Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave 8,42 %
- d) Direkcija za ceste 3,90 %
- e) finansiranje funkcija Grada Sarajeva 0,25%

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH je detaljno regulirana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija za ceste, te puna primjena modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH na osnovu propisane formule sa utvrđenim kriterijima iz Zakona o pripadnosti javnih prihoda, koja je i korištena prilikom izrade projekcija za ove nivoe vlasti.

- Direktni porezi

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, kantoni i općine prikupljaju niz direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porezi na imovinu, kao i neporezne prihode po osnovu kantonalnih i federalnih propisa o porezima na imovinu i niz drugih neporeznih prihoda, koji im omogućavaju finansiranje ustavom utvrđenih funkcija.

Služba za budžet, finansije i poduzetništvo općine Kladanj je projekciju prihoda od direktnih poreza u Dokumentu okvirnog budžeta općine Kladanj za 2023.- 2025. godinu uradila na bazi ostvarenih prihoda u 2021. godini, procjenjenih prihoda za 2022. godinu i Revidiranih projekcija koje su dostavljene od strane Ministarstva finansija TK za općine Tuzlanskog kantona i Revidiranih projekcija prihoda od indirektnih poreza od JU Direkcije regionalnih cesta Tuzlanskog kantona.

Poglavlje 4 - Prihodi budžeta općine Kladanj

4.1. Ukupni raspoloživi prihodi

Očekivani nivo ukupnih poreznih i neporeznih prihoda, koji su na raspolaganju za finansiranje potreba iz Budžeta općine Kladanj iznosi 4.245.427,00 KM u 2022. godini.

Projektovani nivo prihoda (porezni i neporezni) u 2023. godini iznosi 4.508.234,00 KM, 2024. godini 4.584.030,00 KM i 2025. godine 4.820.903,00 KM.

Iz datih projekcija može se vidjeti da je projektovani iznos ukupnih poreznih i neporeznih prihoda u 2023. godini veći za 6,19 % u odnosu na plan 2022. godine, dok su u 2024 godini projektovani prihodi u odnosu na 2023. godinu veći za 1,68%, a u 2025 godini projektovani prihodi u odnosu na 2024. godinu su veći za 5,16%.

U slijedećoj tabeli su navedeni izvršenje za 2021. godinu, plan 2022. godine i projekcije prihoda i primitaka općine Kladanj za period 2023-2025. godina.

Naziv prihoda	Ostvarenje 01.01.- 31.12.2021.	Plan Budžeta za 2022	Projekcije Budžeta		
			2023	2024	2025
I UKUPNO PRIHODI BUDŽETA (A+B+C+D+E)	4.635.526,40	5.811.180,65	6.114.734,00	6.102.010,00	6.366.903,00
A. 710000 - Porezni prihodi (1 do 7)	2.845.118,02	2.900.877,00	3.108.234,00	3.223.930,00	3.451.173,00
1. 711100 - Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	82,65	3.800,00	4.000,00	5.720,00	6.000,00
2. 713100 - Zaostale uplate poreza na plaću	5.203,40	6.000,00	6.000,00	4.800,00	4.700,00
3. 714100 - Porez na imovinu	202.301,05	185.000,00	200.000,00	187.000,00	185.000,00
4. 715100 - Porez na prod. dob.i usluga,ukupni prom. ili dodat.vred.	0,00	700,00	1.000,00	800,00	800,00
5. 716100 - Porez na dohodak	902.283,47	959.624,00	1.036.867,00	1.103.897,00	1.177.019,00
6. 717100 - Prihodi od indirektnih poreza	1.735.247,45	1.745.603,00	1.859.867,00	1.921.563,00	2.077.505,00
7. 719100 - Ostali porezi	0,00	150,00	500,00	150,00	149,00
B. 720000 - Neporezni prihodi (1 do 9)	803.026,04	1.344.550,00	1.406.000,00	1.361.100,00	1.369.730,00
1. 721100 - Prihodi od nefinan.Jav. preduz. i finan. javnih instit.	152.984,78	171.050,00	180.000,00	178.050,00	175.000,00
2. 721200 - Ostali prihodi od imovine	999,07	1.250,00	1.000,00	1.250,00	1.200,00
3. 722100 - Administrativne takse	71.478,00	95.050,00	100.000,00	96.100,00	95.000,00
4. 722300 - Komunalne naknade i takse	43.168,97	94.000,00	100.000,00	107.000,00	106.400,00
5. 722400 - Ostale budžetske naknade i takse	262.030,72	545.000,00	560.000,00	541.900,00	543.800,00
6. 722500 – Naknade i takse po federalnim zakonima i dr. propisima	159.456,12	209.300,00	215.000,00	202.300,00	207.300,00

7. 722600 - Prihodi od pruž. jav. usluga (prih. od sop. djelat.)	19.796,44	20.050,00	25.000,00	20.050,00	20.050,00
8. 722700 - Neplanirane uplate - prihodi	93.011,94	204.250,00	220.000,00	209.800,00	216.320,00
9. 723100 - Novčane Kazne	100,00	4.600,00	5.000,00	4.650,00	4.660,00
C. 730000 - Tekući transferi i donacije	575.357,34	980.253,65	1.000.000,00	990.000,00	1.015.000,00
D.740000 - Kapitalni transferi	412.025,00	585.000,00	600.000,00	525.980,00	530.000,00
E. 770000 - Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0,00	500,00	500,00	1.000,00	1.000,00

- Prihodi od indirektnih poreza

U Budžet općine Kladanj prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda od indirektnih poreza uplaćuje se dio poreza na dodanu vrijednost (PDV), dio poreza koji pripada Direkciji cesta i dio poreza za finansiranje autocesta u FBiH, a uplaćuje se prema zakonom određenim kriterijima jedinicama lokalne samouprave.

Prihodi od indirektnih poreza su porez na dodanu vrijednost (PDV) i dio poreza koji pripada Direkciji cesta a uplaćuje se prema određenim kriterijima lokalnim zajednicama.

Najznačajniji u ovoj grupi prihoda je prihod od PDV-a, koji je u DOB-u planiran u skladu sa smjericama datim od strane viših nivoa vlasti sa projekcijom povećanja za predstojeći trogodišnji period.

Projekcija PDV-a za 2023.godinu iznosi 1.859.867,00 KM, što je za 6,54 % više u odnosu na plan 2022.godine koji iznosi 1.745.603,00 KM. Prema projekcijama datim od viših nivoa vlasti, iznos PDV-a u 2024.godini povećava se za 3,31 % u odnosu na iznos u 2023.godini i iznosi 1.921.563,00 KM, dok se u 2025.godini predviđa rast za 8,11 % u odnosu na 2024.godinu i iznosi 2.077.505,00 KM.

- Porez na dohodak

Projekcije prihoda od poreza na dohodak u periodu 2023.- 2025. godina zasnivaju se na projekcijama dostavljenih od strane Ministarstva finansija TK za općine Tuzlanskog kantona iz mjeseca maja 2022.godine.

Prihodi od poreza na dohodak, u skladu sa važećim projekcijama datim od strane viših nivoa vlasti, u 2023. godini veći su za 8,05 % u odnosu na plan 2022. godine, za koju je planirano ostvarenje u iznosu od 959.624,00 KM. U periodu 2023.- 2025. godina projekcije prihoda po osnovu poreza na dohodak pokazuju rast. U 2024.godini planirani su u iznosu od 1.103.897,00 KM i veći za 6,46 % odnosu na 2023. godinu u kojoj su planirani u iznosu od 1.036.867,00 KM. Daljnji rast planiran je i u 2025. godini i planirani su u iznosu od 1.177.019,00 KM, što je za 6,62 % više u odnosu na iznos projekcije za 2024.godinu.

- Porezi na imovinu

Ovi porezi obuhvataju porez na imovinu od fizičkih i pravnih lica, porez na imovinu za motorna vozila, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica koji se naplaćuju i raspoređuju između budžeta kantona i općina prema kantonalnim propisima.

Projekcija ovih prihoda za 2023.godinu iznosi 200.000,00 KM, 2024.godina 187.000,00 KM, te 202. godina 185.000,00 KM.

- Neporezni prihodi

Neporezni prihodi uključuju:

- Administrativne takse
- Komunalne naknade i takse
- Ostale budžetske naknade i takse
- Novčane kazne
- Posebne naknade i takse
- Ostali neporezni prihodi (uključujući i vlastite prihode budžetskih korisnika)

Očekivani ukupni iznos prikupljenih neporeznih prihoda u 2023. godini iznosi 1.400.000,00 KM. Projekcija ostvarenja neporeznih prihoda u 2024. godini je manja za 2,77 % u odnosu na projekciju ostvarenja u 2023. godini, a u 2025. godini projekcija ostvarenje je veća za 0,63 % u odnosu na projekciju ostvarenja u 2024.godini.

Potrebno je napomenuti da su neporezni prihodi još uvijek najslabija tačka sagledavanja prihoda, koji se kao takvi različito tretiraju u kantonima, općinama i Federaciji, zbog čega treba uslijediti njihovo specificirano i unificirano praćenje.

4.2. Rizici po projekcije prihoda

Unatoč stabilizaciji epidemioloških prilika vezanih za pandemiju virusa COVID-19, početkom 2022. godine, ekonomija je stavljena pred nove izazove, uslijed složenih međunarodnih političkih prilika vezanih za ratna dešavanja u Ukrajini, koja su značajno reflektovala na globalne ekonomske tokove, prvenstveno kroz nagle i visoke inflatorne skokove. Institucije Bosne i Hercegovine i u narednom periodu će, u skladu sa svojim ovlaštenjima, u okviru raspoloživog budžeta i putem racionalne potrošnje doprinosti ukupnoj fiskalnoj stabilnosti u BiH. Uz nastavak započetih, posebna pažnja posvetiće se politici javnih investicija uz korištenje dostupnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija kao polugu za rast u srednjem periodu. Nepredviđene promjene poreznih politika koje se prvenstveno odnose na odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza, promjena nivoa zaduženosti od planiranog i nepredviđene promjene istih bitno mogu uticati na nepovoljnu realizaciju predviđenih projekcija. Glavni rizici za promjene u kretanju platnog bilansa Bosne i Hercegovine za povećanje odnosno smanjenje deficita tekućeg računa nalaze se u vanjskotrgovinskom deficitu, tj. u promjenama stopa izvoza i uvoza roba, kao i promjenama cijena na svjetskom tržištu. Povoljno poslovno okruženje i stopa zaposlenosti dijaspore Bosne i Hercegovine mogla bi dovesti do porasta stope tekućih transfera, a samim time i do povećanja raspoloživog dohotka. Kod finansiranja deficita tekućeg računa, najveći rizici se nalaze u smanjenju sredstava strane aktive Bosne i Hercegovine u inostranstvu, nedovoljnim prilivom direktnim stranim investicijama, otežanim pristupom trgovinskim kreditima kao i nemogućnost zaduživanja na međunarodnom finansijskom tržištu. Izvršenje raspoloživih prihoda po osnovu indirektnih poreza za budžetske korisnike u Federaciji BiH direktno će ovisiti i o visini otplate vanjskog duga, s obzirom da se ukupan iznos prihoda s Jedinstvenog računa, koji pripada Federaciji BiH, u skladu s članom 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja („Službeni novine BiH“, broj 44/03) umanjuje za iznos sredstava potrebnih za servisiranje inozemnog duga Federacije BiH. Također, naplata prihoda od indirektnih poreza ovisit će i od kvalitetne koordinacije svih korisnika, institucija Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta, s jedne strane i svih korisnika prihoda od indirektnih poreza unutar Federacije BiH, s druge strane, a sa naglaskom na nastavak prilagođavanja koeficijenata za raspodjelu ovih prihoda korisnicima.

Poglavlje 5. - Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje.

Općina Kladanj će i u narednom periodu biti opredjeljena za provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2023. – 2025. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Mjere štednje javne potrošnje će se provoditi kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti.

5.1. Rashodi Budžeta općine Kladanj

U slijedećoj tabeli prikazane su Budžetske procjene prema ekonomskoj klasifikaciji sa projekcijama rashoda i izdataka za period 2023 – 2025 godina:

Naziv Rashoda	Ostvarenje 01.01.- 31.12.2021.	Plan Budžeta za 2022	Projekcije Budžeta 2023	Projekcije Budžeta 2024	Projekcije Budžeta 2025
I UKUPNO RASHODI BUDŽETA	4.377.270,85	5.801.180,65	6.109.734,00	6.097.010,00	6.361.903,00
A. 611000 – Plaće i naknade troškova zaposlenih (1 do 2)	1.242.776,11	1.487.905,00	1.497.905,00	1.494.105,00	1.494.105,00
1. 611100 – Bruto plaće i naknade plaća	1.081.745,19	1.304.305,00	1.304.305,00	1.304.305	1.304.305,00
2. 611200 – Naknade troškova zaposlenih	161.030,92	183.600,00	193.600,00	189.800,00	189.800,00
B. 612000 - Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (1 do 2)	118.075,93	141.821,00	141.821,00	141.821,00	141.821,00
1. 612100 - Doprinosi poslodavca	114.576,23	137.520,00	137.520,00	137.520,00	137.520,00
2. 612200 – Ostali doprinosi	3.499,70	4.301,00	4.301,00	4.301,00	4.301,00
C. 613000 - Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (1 do 9)	873.348,16	1.096.795,65	1.194.995,65	1.208.345,65	1.219.072,65
1. 613100 – Putni troškovi	214,50	9.100,00	10.000,00	10.900,00	11.000,00
2. 613200 – Izdaci za energiju	185.252,54	195.000,00	220.000,00	220.000,00	230.000,00
3. 613300 – Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	194.844,58	193.900,00	203.900,00	199.350,00	199.350,00

4. 613400 – Nabavka materijala i sitnog inventara	18.709,84	41.200,00	48.200,00	39.750,00	39.700,00
5. 613500 – Izdaci za usluge prevoza i goriva	14.684,32	31.700,00	37.000,00	37.600,00	37.600,00
6. 613600 - Unajmljivanje imovine, opreme i nemater. imovine	3.472,65	3.472,65	3.472,65	3.472,65	3.472,65
7. 613700 - Izdaci za tekuće održavanje	217.723,59	230.200,00	265.200,00	246.700,00	247.050,00
8. 613800 - Izdaci osig., bankar. Usl. I usl. Plat. Prometa	12.259,94	19.900,00	19.900,00	17.000,00	17.100,00
9. 613900 - Ugovorene i druge posebne usluge	226.186,20	372.323,00	387.323,00	433.573,00	433.800,00
D.614000 - Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.178.474,60	1.606.809,34	1.661.059,50	1.307.197,76	1.354.469,20
1. 614100 - Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	28.752,66	89.749,84	68.500,00	54.337,76	89.271,20
2. 614200 - Tekući transferi pojedincima	151.681,77	314.000,00	310.000,00	208.200,00	217.000,00
3. 614300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama	690.076,12	801.688,00	802.688,00	833.190,00	834.728,00
4. 614400 - Subvencije javnim preduzećima	237.158,94	319.371,50	359.871,50	123.470,00	123.470,00
5. 614500 - Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	50.575,94	55.000,00	87.000,00	55.000,00	55.000,00
6. 614800 - Drugi tekući rashodi	20.229,17	27.000,00	33.000,00	33.000,00	35.000,00
E. 615000 - Kapitalni transferi	55.281,08	97.000,00	105.000,00	45.000,00	45.000,00
F. 616000 - Izdaci za kamate	15.819,50	8.150,74	8.000,00	7.757,00	8.500,00
G. 821000 - Izdaci za nabavku stalnih sredstava	720.749,26	1.281.500,00	1.419.753,93	1.811.666,59	2.017.818,15
H. 823000 - Izdaci za otplate dugova	172.746,21	81.198,92	81.198,92	81.117,00	81.117,00

Poglavlje 6. - Budžetski prioriteti za period 2023 - 2025. godina

Budžet je glavni instrument za određivanje politika Vlada. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Osnovna funkcija Dokumenta okvirnog budžeta općine Kladanj za period 2023.-2025. godina, je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih korisnika osigura alokaciju budžetskih sredstava u skladu sa prioritetima Općine Kladanj.

Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine.

U narednom periodu prioriteti prije svega će biti usmjereni na:

finansijsku stabilizaciju Budžeta općine Kladanj, stvaranje povoljnog poslovnog okruženja i pružanje podrške lokalnom privrednom razvoju kroz planiranje, modernizaciju i ekonomski održivu javnu infrastrukturu i realizaciju infrastrukturnih i drugih projekata radi osiguranja ambijenta za poslovanje privrednih društava, unapređenje i osnaživanje saradnje sa privrednicima, razvoj poljoprivrednog sektora, zaštita okoliša, stvaranje funkcionalne i efikasnije lokalne uprave prilagođene potrebama građana, privrednih i drugih subjekata, transparentnije trošenje javnih sredstava, aktivnosti na efikasnijoj naplati općinskih naknada, poboljšanje usluga javnog sektora na nivou lokalne zajednice u oblasti komunalnih poslova, zaštite okoliša, socijalne i zdravstvene zaštite pripadnika boračke populacije i lica u stanju socijalne potrebe, unapređenje sektora sporta i kulture, stvaranje partnerskih odnosa sa nevladinim sektorom, saradnja sa mladima, aktivnosti na jačanju i promociji turističke ponude i promociji kulturno historijskog naslijeđa općine Kladanj.

U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) nakon usvajanja od strane Općinskog načelnika, ovaj dokument bit će objavljen na web stranici Općine Kladanj i dostavljen Općinskom vijeću Kladanj kao informacija.

Sadržaj

Uvod u Dokument okvirnog budžeta

Poglavlje 1. - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

- 1.1. Ekonomski rast
- 1.2. Industrijska proizvodnja i robna razmjena
- 1.3. Tržište rada
- 1.4. Rizici ostvarenja makroekonomskih projekcija

Poglavlje 2 - Srednjoročna fiskalna politika

Poglavlje 3 - Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza

Poglavlje 4 - Prihodi budžeta općine Kladanj

- 4.1. Ukupni raspoloživi prihodi
- 4.2. Rizici po projekcije prihoda

Poglavlje 5. - Struktura potrošnje u javnom sektoru

- 5.1. Rashodi Budžeta općine Kladanj

Poglavlje 6. - Budžetski prioriteti za period 2023 - 2025. godina

OPĆINA KLADANJ
Općinski načelnik
Broj:02-11-1605/22
Kladanj 27.06.2022. godine

OPĆINSKI NAČELNIK
Jusuf Čavkunović, dipl.ing